

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 6 februari 2018

121/2018

Lag om ändring av utlänningslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i utlänningslagen (301/2004) 3 § 7 och 9 punkten, 11, 45 och 47 §, 49 § 1 mom. 3 punkten, 49 a, 53, 54, 60 och 60 d §, mellanrubriken före 70 § samt 76, 78, 84, 164 och 192 §,

av dem 3 § 7 punkten och 84 § sådana de lyder i lag 501/2016, 11 § sådan den lyder i lag 1214/2013, 47 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 360/2007 och 516/2008, 49 § 1 mom. 3 punkten sådan den lyder i lag 516/2008, 49 a § sådan den lyder i lag 668/2013, 53 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 323/2009, 1338/2011, 449/2012 och 90/2015, 54 § sådan den lyder i lagarna 34/2006, 449/2012, 93/2015 och 377/2015, 60 § sådan den lyder i lagarna 631/2011, 449/2012, 668/2013 och 501/2016, 60 d § sådan den lyder i lagarna 675/2015 och 501/2016, mellanrubriken före 70 § samt 76 § sådana de lyder i lag 1218/2013, 78 § sådan den lyder i lagarna 1218/2013 och 674/2015 samt 164 § sådan den lyder i lag 360/2007, samt

fogas till lagen nya 47 g, 47 h och 54 a § som följer:

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

7) *uppehållstillstånd för företagare* ett uppehållstillstånd för bedrivande av företagsverksamhet som beviljas utlännningar genom ett förfarande i två steg där närings-, trafik- och miljöcentralen fattar ett delbeslut i saken innan Migrationsverket fattar sitt beslut,

9) *företagare* personer som bedriver företagsverksamhet i ledande ställning,

11 §

Villkor för inresa

Av en utlännning som kommer till Finland krävs det att

1) han eller hon har ett sådant giltigt resedokument som förutsätts och som berättigar till gränsövergång,

2) han eller hon har ett sådant giltigt visum, uppehållstillstånd, uppehållstillstånd för arbetstagare eller uppehållstillstånd för företagare som krävs, om inte något annat följer av Europeiska unionens lagstiftning eller ett internationellt fördrag som är bindande för Finland,

3) han eller hon vid behov kan visa upp handlingar av vilka det framgår syftet med och förutsättningarna för den planerade vistelsen och kan visa att han eller hon har tillräckliga medel för sin försörjning med beaktande av såväl den planerade vistelsens längd som återresan till utreselandet eller genomresan till ett sådant tredjeland till vilket hans eller hennes inresa är garanterad, eller att han eller hon på lagligt sätt förmår skaffa sig sådana medel,

4) han eller hon inte har meddelats inreseförbud, och

5) han eller hon inte anses äventyra allmän ordning och säkerhet, folkhälsan eller Finlands internationella förbindelser.

Bestämmelser om inresevillkor för tredjelandsmedborgare vid vistelser på medlemsstaternas territorium som inte varar mer än 90 dagar under vilken som helst period på 180 dagar finns i kodexen om Schengengränserna.

I 10 kap. i denna lag finns bestämmelser om inresevillkor för unionsmedborgare och därmed jämförbara personer samt för deras familjemedlemmar, när inresan grundar sig på Europeiska unionens bestämmelser om fri rörlighet.

45 §

Beviljande av tillfälligt uppehållstillstånd för personer som befinner sig utomlands

Tillfälligt uppehållstillstånd beviljas personer som befinner sig utomlands

- 1) för tillfälligt arbete,
- 2) för tillfällig företagsverksamhet,
- 3) för studier, eller
- 4) om det finns andra särskilda skäl för att bevilja tillstånd.

För tillfälligt arbete beviljas uppehållstillstånd för arbetstagare eller något annat uppehållstillstånd. För tillfällig företagsverksamhet beviljas uppehållstillstånd för företagare. Närmare bestämmelser om beviljande av uppehållstillstånd för arbetstagare och uppehållstillstånd för företagare finns i 5 kap.

När en utlänning har beviljats tillfälligt uppehållstillstånd, beviljas hans eller hennes familjemedlemmar tillfälligt uppehållstillstånd för samma tid.

47 §

Beviljande av kontinuerligt uppehållstillstånd för personer som befinner sig utomlands

En person som befinner sig utomlands beviljas kontinuerligt uppehållstillstånd

- 1) om utlänningen har varit finsk medborgare eller åtminstone den ena av hans eller hennes föräldrar eller en av hans eller hennes mor- eller farföräldrar är eller har varit infödd finsk medborgare,
- 2) för arbete av fortgående karaktär,
- 3) för företagsverksamhet av fortgående karaktär, eller
- 4) för genomförande av ett sådant forskningsprojekt som avses i rådets direktiv 2005/71/EG om ett särskilt förfarande för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse i forskningssyfte (*forskardirektivet*).

För arbete av fortgående karaktär beviljas uppehållstillstånd för arbetstagare eller något annat uppehållstillstånd. För företagsverksamhet av fortgående karaktär beviljas uppehållstillstånd för företagare. Närmare bestämmelser om beviljande av uppehållstillstånd för arbetstagare och uppehållstillstånd för företagare finns i 5 kap.

När en utlänning har beviljats kontinuerligt eller permanent uppehållstillstånd, beviljas hans eller hennes familjemedlemmar kontinuerligt uppehållstillstånd. När en utlänning har beviljats uppehållskort för en unionsmedborgares familjemedlem enligt 10 kap. och utlänningen med stöd av 161 d eller 161 e § har behållit sin uppehållsrätt på personlig grund, beviljas hans eller hennes familjemedlemmar kontinuerligt uppehållstillstånd.

För att kontinuerligt uppehållstillstånd ska kunna beviljas med stöd av 1 mom. 1 punkten förutsätts inte att utlänningens eller hans eller hennes familjemedlemmars försörjning är tryggad.

När en utlänning har beviljats kontinuerligt eller permanent uppehållstillstånd på grund av familjeband och det familjeband som legat till grund för beviljandet har brutits, kan hans eller hennes familjemedlemmar som befinner sig utomlands beviljas kontinuerligt uppehållstillstånd, förutsatt att familjemedlemmarnas försörjning är tryggad. Vid beslutsfattandet ska dock beaktas möjligheten för den person som redan lagligen är bosatt i Finland att flytta tillbaka till sitt hemland eller till något annat land för att leva i en familjegemenskap, om det kan anses att familjebanden som helhet koncentreras dit.

47 g §

Tillväxtföretagare

Som tillväxtföretagare betraktas en utlänning som har för avsikt att på heltid inneha en ansvarsställning i ett sådant företag som är registrerat eller ska registreras i Finland och vars affärsmodell och den personliga kompetensen bland de personer som är verksamma inom företaget uppfyller villkoren för finansiering från Innovationsfinansieringsverket Business Finland till innovativa uppstarts företag med stor tillväxtpotential.

47 h §

Uppehållstillstånd för tillväxtföretagare

En utlänning beviljas kontinuerligt uppehållstillstånd, om han eller hon har fått ett utlåtande där Innovationsfinansieringsverket Business Finland förordar verksamheten som tillväxtföretagare. Beviljande av uppehållstillstånd förutsätter dessutom att utlänningen uppfyller de övriga villkoren i detta kapitel för beviljande av uppehållstillstånd.

Till ansökan om uppehållstillstånd ska det fogas ett utlåtande från Innovationsfinansieringsverket Business Finland som har getts högst två månader innan ansökan om uppehållstillstånd anhängiggörs.

Kontinuerligt uppehållstillstånd beviljas en tillväxtföretagare och hans eller hennes familjemedlemmar på ansökan som görs i Finland eller utomlands.

49 §

Beviljande av första tidsbegränsat uppehållstillstånd för utlänningar som kommit till landet utan uppehållstillstånd

Utlänningar som kommit till Finland utan uppehållstillstånd ska beviljas tillfälligt eller kontinuerligt uppehållstillstånd i Finland, om förutsättningar för beviljande av ett sådant uppehållstillstånd utomlands föreligger och om

3) det med tanke på utlänningen eller arbetsgivaren är ogrundat att vägra sådant uppehållstillstånd för arbetstagare eller uppehållstillstånd för företagare som sökts i Finland,

49 a §

Beviljande av uppehållstillstånd för en tredjelandsmedborgare som fått EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i en annan medlemsstat i Europeiska unionen samt för dennes familjemedlemmar

En tredjelandsmedborgare som i en annan medlemsstat i unionen fått EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta beviljas tidsbegränsat uppehållstillstånd på ansökan som gjorts i Finland eller utomlands

1) för att bedriva ekonomisk verksamhet i förvärvsarbete eller i egenskap av egenföretagare,

2) för att studera eller delta i yrkesutbildning, eller

3) för andra syften.

Upphållstillståndet beviljas som tillfälligt eller kontinuerligt med beaktande av vistelsens natur.

För arbete beviljas uppehållstillstånd för arbetstagare eller något annat uppehållstillstånd. För företagsverksamhet beviljas uppehållstillstånd för företagare. Närmare bestämmelser om beviljande av uppehållstillstånd för arbetstagare och uppehållstillstånd för företagare finns i 5 kap.

När en person som i en annan medlemsstat i unionen fått EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta beviljas tillfälligt eller kontinuerligt uppehållstillstånd beviljas hans eller hennes familjemedlemmar tillfälligt eller kontinuerligt uppehållstillstånd för samma tid på ansökan som gjorts i Finland eller utomlands.

53 §

Det första tidsbegränsade uppehållstillståndets längd

Om inte något annat föreskrivs nedan i denna paragraf, beviljas det första tidsbegränsade uppehållstillståndet för ett år, dock högst för den tid sökandens resedokument gäller, om inte uppehållstillstånd söks för en kortare tid.

Om uppehållstillstånd beviljas på grund av familjeband, får giltighetstiden för det uppehållstillstånd som beviljas dock inte vara längre än giltighetstiden för det uppehållstillstånd för en familjemedlem som ligger till grund för beviljandet av uppehållstillståndet.

Upphållstillstånd kan beviljas för kortare eller längre tid än ett år, om uppehållstillstånd beviljas för en sådan rättshandling, en sådan arbetsuppgift eller sådana studier som utförs inom en bestämd känd tid. Tidsbegränsat uppehållstillstånd får dock inte beviljas för mer än två år.

En utlänning som har varit finsk medborgare eller av vars föräldrar åtminstone den ena eller av vars mor- eller farföräldrar en är eller har varit infödd finsk medborgare beviljas tidsbegränsat uppehållstillstånd för fyra år, om inte uppehållstillstånd söks för en kortare tid.

Den som hör till personalen vid en främmande stats diplomatiska beskickning eller konsulat eller hans eller hennes familjemedlemmar kan beviljas uppehållstillstånd för hela den tjänstgöringsperiod som uppgetts.

Ett offer för människohandel och en i 52 d § avsedd tredjelandsmedborgare som vistats och arbetat olagligt i landet beviljas uppehållstillstånd för minst sex månader och högst ett år.

Upphållstillstånd som grundar sig på flyktingskap eller alternativt skydd beviljas för fyra år.

EU-blåkort beviljas för två år. Om anställningskontraktet omfattar en kortare tid än så, beviljas EU-blåkortet för den tid anställningskontraktet gäller, plus tre månader. Familjemedlemmar till innehavare av EU-blåkort beviljas uppehållstillstånd för motsvarande tid.

En utlänning som omfattas av ett vittnesskyddsprogram enligt lagen om vittnesskyddsprogram och en utlänning som tas till Finland i enlighet med ett beslut som statsrådet fattat med stöd av 93 § i denna lag och som enligt vad som beslutas ska bli beviljad kontinuerligt uppehållstillstånd med stöd av 113 § 1 mom. beviljas tidsbegränsat uppehållstillstånd för fyra år.

Det första tidsbegränsade uppehållstillståndet kan beviljas för två år, om det beviljas med stöd av 47 h § eller 77 § 1 mom. Upphållstillstånd kan också beviljas för två år, om det beviljas en familjemedlem till en utlänning som avses i de paragraferna.

54 §

Beviljande av fortsatt tillstånd

Ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas, om villkoren för det föregående tidsbegränsade uppehållstillståndet fortfarande uppfylls.

Om en utlänning har fått uppehållstillstånd på grund av internationellt skydd, beviljas ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd, om det inte på basis av de omständigheter som framkommit förefaller uppenbart att de villkor på grundval av vilka det föregående tidsbegränsade uppehållstillståndet beviljades inte längre uppfylls.

En utlänning som med stöd av 45 § 1 mom. beviljats tillfälligt uppehållstillstånd för arbete eller företagsverksamhet beviljas kontinuerligt uppehållstillstånd efter två års oavbruten vistelse i landet, om villkoren för beviljande av tillstånd fortfarande uppfylls.

En utlänning som med stöd av 45 § 1 mom. 3 punkten beviljats tillfälligt uppehållstillstånd för studier beviljas efter avlagd examen ett nytt tillfälligt uppehållstillstånd för sökande av arbete.

En utlänning som med stöd av 51 § beviljats tillfälligt uppehållstillstånd på grund av hinder för avlägsnande ur landet, ett offer för människohandel som beviljats tillfälligt uppehållstillstånd och en i 52 d § avsedd tredjelandsmedborgare som vistats och arbetat olagligt i landet och som beviljats tillfälligt uppehållstillstånd beviljas kontinuerligt uppehållstillstånd efter två års oavbruten vistelse i landet, om de omständigheter med stöd av vilka det föregående tidsbegränsade uppehållstillståndet beviljades fortfarande föreligger.

Giltighetstiden för ett tillfälligt uppehållstillstånd som beviljats en sådan tredjelandsmedborgare som avses i 52 d § förlängs till dess att personen har betalats de lönefordringar som han eller hon har rätt till och som har kunnat drivas in.

Ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas på nya grunder, om utlänningen kunde beviljas första uppehållstillstånd på dessa nya grunder. En utlänning som beviljats tillfälligt eller kontinuerligt uppehållstillstånd på grund av familjeband kan beviljas uppehållstillstånd efter det att familjebandet brutits, om han eller hon har fast anknytning till Finland eller om hans eller hennes personliga situation är särskilt svår på grund av våld eller utnyttjande som maken riktar mot honom eller henne eller hans eller hennes barn eller som maken godkänt medan familjebandet bestod och en vägran att bevilja tillstånd skulle vara oskälig med beaktande av omständigheterna.

54 a §

Fortsatt tillstånd för tillväxtföretagare

Ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas en utlänning som har beviljats ett sådant uppehållstillstånd för tillväxtföretagare som avses i 47 h § för fortsattande av samma eller motsvarande företagsverksamhet, om företagsverksamheten har förutsättningar att vara en lönsam affärsverksamhet eller om företagets affärsmodell fortfarande uppfyller villkoren för finansiering från Innovationsfinansieringsverket Business Finland till innovativa uppstarts företag med stor tillväxtpotential.

Migrationsverket kan begära utlåtande från Innovationsfinansieringsverket Business Finland om huruvida villkoren enligt 1 mom. uppfylls.

60 §

Ansökan om uppehållstillstånd

Det första uppehållstillståndet ska före inresan till Finland sökas i det land där sökanden lagligen vistas. Det första uppehållstillståndet får dock sökas i Finland med stöd av 47 h, 49, 49 a, 50, 50 a, 51, 52, 52 a och 52 d §.

Ansökan om fortsatt tillstånd, permanent uppehållstillstånd och EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta ska göras i Finland.

I Finland lämnas ansökan till Migrationsverket. Utomlands lämnas ansökan om första uppehållstillstånd till en finsk beskickning, en annan Schengenstats beskickning eller en extern tjänsteleverantör.

Om utrikesministeriet är beviljande myndighet, får tillståndsansökan lämnas in till ministeriet efter det att sökanden redan kommit till Finland.

Närmare bestämmelser om förfarandet vid ansökan om uppehållstillstånd får utfärdas genom förordning av statsrådet.

60 d §

Biometriska kännetecken för uppehållstillståndskort

Migrationsverket eller en finsk beskickning ska vid inlämning av ansökan om uppehållstillstånd och polisen eller gränsbevakningsväsendet vid inlämning av ansökan om internationellt skydd, för uppehållstillståndskortet ta fingeravtryck av sökandens samtliga fingrar. I samband med ansökan om fortsatt tillstånd tas fingeravtryck dock endast om det finns särskilda skäl till det eller om det har gått fem år sedan det föregående uppehållstillståndskortet för vilket fingeravtryck lämnades blev beviljat. Fingeravtryck tas också vid ansökan om permanent uppehållstillstånd och om EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta.

Även en annan Schengenstats beskickning eller en extern tjänsteleverantör får vid inlämning av ansökan om uppehållstillstånd för uppehållstillståndskortet ta fingeravtryck av samtliga fingrar, om det har avtalats om detta med beskickningen eller tjänsteleverantören.

Om det tillfälligt är omöjligt att ta fingeravtryck när ansökan lämnas in, kan sökanden åläggas att inom en skälig tid komplettera sin ansökan genom att lämna fingeravtryck.

Sökanden ska foga sin ansiktsbild till ansökan.

Uppehållstillstånd för arbetstagare, uppehållstillstånd för företagare och annat uppehållstillstånd för förvärvsarbete

76 §

Närings-, trafik- och miljöcentralens delbeslut med anledning av ansökan om uppehållstillstånd för företagare

Beviljandet av uppehållstillstånd för företagare baserar sig på en prövning där man ska säkerställa att företagsverksamheten har förutsättningar att vara lönsam.

Utlänningens försörjning ska vara tryggad genom förvärvsarbete, företagsverksamhet eller på något annat sätt under den tid som uppehållstillståndet gäller.

Rätt att arbeta med stöd av uppehållstillstånd

En utlänning som har beviljats uppehållstillstånd för arbetstagare har rätt att arbeta med iakttagande av de begränsningar som anges i 74 §.

En utlänning som har beviljats annat uppehållstillstånd för förvärvsarbete har rätt att arbeta enligt kriterierna för tillståndet. Också den som har beviljats uppehållstillståndet enligt andra kriterier har rätt att utföra arbete som avses i 77 § 1 mom. 1–5 punkten.

Rätt att arbeta har dessutom en utlänning

1) som har beviljats permanent uppehållstillstånd, EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta enligt 56 a § eller kontinuerligt uppehållstillstånd på annan grund än arbete,

2) som har beviljats uppehållstillstånd på grund av familjeband,

3) som har beviljats tillfälligt uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd eller annan humanitär invandring,

4) vars uppehållstillstånd är beviljat för studier, om

a) arbetet är arbetspraktik som ingår i examen eller ett slutarbete som ingår i studierna och utförs i form av förvärvsarbete,

b) arbetsmängden utjämnas till i genomsnitt 25 timmar per vecka under den tid då egentlig undervisning ordnas vid läroanstalten, eller

c) heltidsarbetet infaller under en tid då egentlig undervisning inte ordnas vid läroanstalten,

5) som har beviljats tillfälligt uppehållstillstånd med stöd av 52 a eller 52 d §,

6) vars uppehållstillstånd är beviljat med stöd av 51 § på grund av att utlänningen är förhindrad att lämna landet,

7) som utrikesministeriet har beviljat uppehållstillstånd för utförande av bygg-, reparations- eller underhållsarbete vid beskickningar.

Sådan rätt att arbeta som baserar sig på denna paragraf ska, med undantag av sådant uppehållstillstånd som avses i 3 mom. 7 punkten, antecknas i anslutning till utlänningens uppehållstillstånd.

Behörighet att bevilja uppehållstillstånd för företagare

Närings-, trafik- och miljöcentralen avgör om de förutsättningar för beviljande av uppehållstillstånd för företagare som anges i 76 § uppfylls. Närings-, trafik- och miljöcentralen avgör om företagsverksamheten är tillfällig eller fortgående.

Efter det att närings-, trafik och miljöcentralen har fattat ett positivt delbeslut enligt 1 mom. beviljar Migrationsverket utlänningen uppehållstillstånd för företagare, om inte något annat följer av 36 §. Migrationsverket avgör när det är ogrundat enligt 49 § 1 mom. 3 punkten att vägra uppehållstillstånd.

Arbete och företagsverksamhet

Den som har uppehållsrätt enligt detta kapitel har obegränsad rätt att utföra förvärvsarbete utan uppehållstillstånd för arbetstagare och att bedriva företagsverksamhet utan uppehållstillstånd för företagare.

Behörig förvaltningsdomstol

Behörig att behandla besvär som avses i 190 § är den förvaltningsdomstol inom vars domkrets den myndighet som fattat beslutet har sitt verksamhetsområde eller verksamhetsställe. Om verksamhetsområdet för den myndighet som fattat beslutet omfattar hela landet, är behörig förvaltningsdomstol den inom vars domkrets parten är bosatt.

I ett ärende som gäller beviljande av uppehållstillstånd på grund av familjeband är den behöriga förvaltningsdomstolen dock den inom vars domkrets den familjemedlem som söker ändring i ärendet eller som i övrigt ska höras i ärendet är bosatt. Om sådana familjemedlemmar är bosatta inom olika domkretsar i Finland, är Helsingfors förvaltningsdomstol behörig förvaltningsdomstol.

I ett ärende som gäller uppehållstillstånd för arbetstagare och uppehållstillstånd för företagare är behörig förvaltningsdomstol med avvikelse från 1 mom. den inom vars domkrets sökanden är bosatt. Om sökanden inte är bosatt i Finland, är behörig förvaltningsdomstol i ett ärende som gäller uppehållstillstånd för företagare Helsingfors förvaltningsdomstol och i ett ärende som gäller uppehållstillstånd för arbetstagare den förvaltningsdomstol inom vars domkrets den arbetsgivare som avses i ansökan har sitt verksamhetsställe.

Helsingfors förvaltningsdomstol är behörig att behandla besvär som anförs av personer som är bosatta utomlands, om ärendet inte på det sätt som avses i 2 eller 3 mom. är förknippat med någon person eller arbetsgivare som är bosatt i Finland.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2018.

På ansökningar som har gjorts före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser i 3 § 7 och 9 punkten och 76 § som gällde vid ikraftträdandet.

Helsingfors den 30 januari 2018

Republikens President

Sauli Niinistö

Inrikesminister Paula Risikko